Załącznik do Uchwały nr VI/21/03

Załącznik do Uchwały Nr VI/21/03
Rady Powiatu Hajnowskiego
z dnia 23 kwietnia 2003 r.

POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY NA LATA 2003 - 2006

Hajnówka, marzec 2003

1. Wstęp

Zjawiska i problemy, które wystąpiły na rynku pracy w Polsce po 1990 roku, będące rezultatem procesu przechodzenia od gospodarki centralnie planowanej do gospodarki rynkowej, nie ominęły również naszego powiatu. Jednym z nich było i nadal pozostaje bezrobocie. Sformułowanie precyzyjnej definicji bezrobocia, opartej na jednoznacznych i obiektywnych kryteriach, jest trudne, gdyż inaczej definiuje bezrobocie np. polityk, ekonomista, prawnik czy psycholog. W oparciu o publikację Krystyny Milonek "Bezrobocie w Polsce w XX wieku w świetle badań" bezrobocie możemy definiować w ujęciu:

- przedmiotowym - oznacza niezrealizowaną podaż pracy będącą rezultatem nierównowagi między podażą siły roboczej (zasoby pracy) a popytem na pracę (miejsca pracy). Przedmiotowa definicji bezrobocia wskazuje na przyczyny powstawania tego zjawiska.
- podmiotowym - oznacza stan bezczynności zawodowej osób zdolnych do pracy i zgłaszających gotowość do jej podjęcia, dla których podstawą egzystencji są dochody z pracy. To określenie odnosi się do społecznych skutków bezrobocia

Podanie terminu bezrobocia miało nie tylko walor poznawczy, ale również praktyczny, bowiem prawidłowa ocena i analiza bezrobocia posłużyła do opracowania niniejszego programu, którego celem jest ograniczenie wzrostu bezrobocia i łagodzenie jego negatywnych skutków.

Do opracowania programu posłużyły również przewidywane działania w zakresie problematyki rynku pracy zapisane w "Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego" i "Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Hajnowskiego do 2015 roku".

Program określa główne kierunki działania w zakresie:

- Priorytet 1. Analiza statystyczna rynku pracy, a przeciwdziałanie bezrobociu.
- Priorytet 2. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych.
- Priorytet 3. Wspieranie integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.
- Priorytet 4. Rozwój kształcenia.
- Priorytet 5. Rozwój przedsiębiorczości.

2. Ogólna ocena sytuacji na rynku pracy

Po spadku bezrobocia w latach 1997-1998 w roku 1999 wystąpił ponowny jego wzrost i trend taki utrzymuje się nadal. Jest on rezultatem wielu przyczyn, do których należy zaliczyć m.in.:

- spadek liczby pracujących (w końcu 2002 r. liczba pracujących w gospodarce narodowej osiągnęła najniższy poziom w całym okresie transformacji (14.541 tys. osób),
- w latach 1999-2002 nastąpił wzrost liczby bezrobotnych o 75,7% (z poziomu 1831 tys. osób w końcu 1998 r. do poziomu 3217 tys. osób w końcu 2002 r.),
- stopa bezrobocia w końcu 2002 r. osiągnęła poziom 18,1% (średni wskaźnik stopy bezrobocia dla UE w styczniu 2001 r. wyniósł 8,4%).

Na wzrost bezrobocia wpływ mają następujące czynniki:

- spadek dynamiki wzrostu gospodarczego,
- restrukturyzacja upadających przedsiębiorstw,
- jednoczesne wprowadzenie czterech reform społecznych,
- wygasanie umów prywatyzacyjnych, zobowiązujących pracodawców do stabilizacji zatrudnienia,
- sytuacja demograficzna (na rynek pracy wchodzi fala wyżu demograficznego),
- ograniczenie działalności produkcyjnej, handlowej i usługowej spowodowane m.in. nadmiernym fiskalizmem,
- zmniejszenie zakresu stosowania aktywnych programów rynku pracy.

Jednocześnie należy podkreślić, że wzrostowi bezrobocia towarzyszyło utrwalanie niekorzystnych cech w jego strukturze tj. wysoki odsetek ludzi młodych, niski poziom kwalifikacji bezrobotnych oraz długotrwałe pozostawanie bez pracy.

3. Charakterystyka powiatowego rynku pracy

Sytuacja na powiatowym rynku pracy w zasadzie nie odbiega od trendów występujących na rynku krajowym.

Popyt na pracę:

Wyszczególnienie		Rok				
		1998	1999	2000	2001	2002
Liczba pracujących (w tys.)		26,1	25,8	26,1	24,8	24,4
w tym	poza rolnictwem indywidualnym	12,9	12,5	12,8	11,5	11,1
	w rolnictwie indywidualnym	13,2	13,2	13,2	13,2	13,2
Liczba zgłaszanych ofert pracy		821	935	771	591	726
Liczba aktywnych zawodowo		28,5	28,7	28,9	28,2	27,3

(cywilnych)					

Ze względu na zastosowanie zaokrągleń, w niektórych rubrykach nie zachodzą zgodności matematyczne.

W latach 1999-2002 odnotowano:

- zmniejszony popyt gospodarki na pracowników. Liczba pracujących zmniejszyła się o 1,7 tys. osób (6,5%), z poziomu 26,1 tys. osób w końcu 1998 r. do poziomu 24,4 tys. osób w końcu 2002 r. Nowych miejsc pracy oczekuje się w pozarolniczym segmencie gospodarki. Według danych w końcu 2002 r. liczba pracujących poza rolnictwem indywidualnym wyniosła 11,1 tys. osób i była o 1,8 tys. osób mniejsza niż w 1999 r.,
- zmniejszone zapotrzebowanie gospodarki na siłę roboczą. Od 2000 r. postępuje zmniejszenie liczby ofert pracy, a tym samym wolnych miejsc pracy. W 2001 r. nastąpił spadek liczby ofert o dalsze 180, a w 2002 r. osiągnięty został poziom sprzed dwóch lat.

Zapotrzebowanie na kwalifikacje pracowników w oparciu o strukturę bezrobotnych według wybranych zawodów

Wybrane nazwy zawodów	Liczba bezrobotnych (stan na koniec roku)		Liczba zgłoszonych ofert pracy		Współczynnik W*	
	Rok		Rok		Rok	
	2001	2002	2001	2002	2001	2002
Architekci i urbaniści	0	0	0	2	-	2,0
Inżynier mechanik, maszyny i urządzenia do obróbki metali	0	0	1	5	1,0	5,0
Inżynier mechanik spawalnictwo	0	0	1	0	1,0	-
Inżynier inżynierii bądź technologii chemicznej	0	0	2	0	2,0	-
Nauczyciel matematyki	1	1	2	3	2,0	3,0
Nauczyciel języka obcego	10	5	6	6	0,6	1,2
Nauczyciel nauczania początkowego	7	5	1	0	0,14	0
Nauczyciel przedszkola	7	3	1	0	0,14	0
Logopeda logopedia ogólna	0	0	0	1	-	1,0
Technik budownictwa budownictwo ogólne	13	9	1	0	0,08	0
Technik mechanik -maszyny i urządzenia ogólnego przeznaczenia	58	57	1	2	0,02	0,03
Technik technologii drewna meblarstwo	71	45	3	0	0,04	0
Technik rolnik	42	43	1	0	0,02	0
Ekonomista wykształcenie średnie	86	77	0	1	0	0,01
Technik informatyk	11	11	0	1	0	0,09
Technik leśnik	24	23	0	5	0	0,22
Księgowi	25	21	3	0	0,12	0
Animator kultury	0	0	5	0	5,0	-
Pielęgniarka środowiskowa	3	1	2	0	0,67	0
Pielęgniarka	22	20	4	6	0,18	0,3
Położna	7	2	0	1	0	0,5
Pracownik socjalny	6	7	1	1	0,17	0,14
Referent księgowości	2	1	4	4	2,0	4,0
Referent ekonomiczny	7	7	0	3	0	0,43
Referent administracyjno biurowy	53	48	26	61	0,49	1,27
Sekretarka	18	11	0	2	0	0,18
Magazynier	25	14	4	2	0,16	0,14
Kontroler obrotu pieniężnego	0	0	4	0	4,0	-
Kucharz	58	70	4	3	0,07	0,04
Bufetowy (barman)	14	10	1	0	0,07	0
Kelner	34	26	2	2	0,06	0,08
Recepcjonista	5	4	0	6	0	1,5
Opiekunka dziecięca	10	7	2	3	0,2	0,43

Opiekunka domowa	5	4	4	5	0,8	1,25
Fryzjer damski	23	18	6	1	0,26	0,06
Agent ochrony mienia i osób	17	9	0	70	0	7,8
Sprzedawca drobnodetaliczny	82	78	1	0	0,01	0
Sprzedawca w handlu detalicznym	255	198	48	53	0,19	0,27
Rolnik upraw polowych i produkcji zwierzęcej	32	39	0	0	0	0
Murarz ogólnobudowlany	60	53	6	3	0,1	0,06
Stolarz budowlany	4	6	1	1	0,25	0,17
Ślusarz	119	127	7	7	0,06	0,05
Tokarz	50	41	1	0	0,02	0
Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	21	15	4	4	0,19	0,27
Mechanik samochodów osobowych	38	39	3	1	0,08	0,02
Mechanik maszyn i urządzeń rolniczych	17	21	1	0	0,06	0
Elektromonter instalacji elektrycznych	14	13	2	1	0,14	0,08
Cukiernik (ciastkarz)	37	28	9	5	0,24	0,18
Piekarz	15	28	10	5	0,67	0,18
Karmelarz	12	10	1	3	0,08	0,3
Stolarz galanterii drzewnej	10	5	3	6	0,3	1,2
Stolarz meblowy	18	9	3	3	0,17	0,33
Stolarz ręczny	208	190	30	8	0,14	0,04
Krawiec odzieży lekkiej	101	79	14	0	0,14	0
Szwaczka	30	34	41	8	1,37	0,23
Palacz kotłów c.o. wodnych rusztowych	31	17	16	9	0,52	0,53
Palacz kotłów parowych	80	59	1	4	0,01	0,07
Kierowca samochodu osobowego	59	43	5	6	0,08	0,14
Kierowca samochodu ciężarowego	30	20	4	6	0,13	0,3
Kierowca operator wózków jezdniowych	17	10	3	3	0,18	0,3
Pokojowa w hotelu	2	2	9	7	4,5	3,5
Sprzątaczka	80	70	6	10	0,08	0,14
Praczka	3	2	0	7	0	3,5
Dozorca	23	11	9	2	0,39	0,18
Robotnik leśny	20	20	2	42	0,1	2,1
Robotnik gospodarczy	36	32	39	51	1,08	1,31
Robotnik placowy	26	19	3	5	0,11	0,26
Robotnik drogowy	7	7	8	5	1,14	0,71
Robotnik budowlany	30	28	5	8	0,17	0,28
Robotnik pomocniczy w przemyśle drzewno-papierniczym	49	45	91	119	1,86	2,64
Robotnik pomocniczy w przemyśle spożywczym	19	17	24	29	1,26	1,71

W*- współczynnik szansy uzyskania oferty pracy za pomocą którego ustala się grupy zawodów: nadwyżkowych (gdy jest mniej ofert pracy niż osób bezrobotnych w danym zawodzie, a wskaźnik jest mniejszy niż 1,0) i deficytowych (więcej ofert niż bezrobotnych w danym zawodzie , współczynnik jest większy od 1,0).

Ze względu na zastosowanie wybranych zawodów nie zachodzą zgodności matematyczne z ogólną liczbą bezrobotnych i liczbą zgłoszonych ofert pracy.

W analizowanym okresie pracodawcy poszukiwali przede wszystkim pracowników z następujących grup zawodowych:

- pracownicy umysłowi, nauczyciele i pracownicy kultury (inżynier mechanik w zakresie obróbki metali, referent administracyjno-biurowy, nauczyciel matematyki, nauczyciel języka obcego, animator kultury, kontroler obrotu pieniężnego);
- pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (agent ochrony mienia i osób, sprzedawca w handlu detalicznym);
- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (piekarz, cukiernik - ciastkarz, stolarz ręczny, krawiec odzieży lekkiej, szwaczka, palacz kotłów c.o. wodnych);
- pracownicy przy pracach prostych (robotnik leśny, robotnik gospodarczy, robotnik pomocniczy w przemyśle drzewno-papierniczym, robotnik pomocniczy w

- pracownicy przy pracach prostych (robotnik leśny, robotnik gospodarczy, robotnik pomocniczy w przemyśle drzewno-papierniczym, robotnik pomocniczy w przemyśle spożywczym).

Poza tym powyższa analiza informuje, że:

- zawody deficytowe to: architekt i urbanista, inżynier mechanik w zakresie obróbki metali i spawalnictwa, inżynier inżynierii chemicznej, nauczyciel matematyki, logopeda, animator kultury, kontroler obrotu pieniężnego, recepcjonista, agent ochrony mienia i osób;
- zawody nadwyżkowe to: przede wszystkim technicy: budownictwa ogólnego, maszyn i urządzeń ogólnego przeznaczenia, technologii drewna - meblarstwo, leśnictwa, sekretarka, sprzedawca, magazynier, kucharz, kelner, fryzjer damski, murarz ogólnobudowlany, stolarze: budowlani, ręczni, meblowi; ślusarz, tokarz, cukiernik, karmelarz, kierowca operator wózków jezdniowych, sprzątaczka oraz robotnicy: placowy i budowlany.

Poziom bezrobocia:

Rok	Bezrobotni						Stopa bezrobocia (%) Ş
			Płeć				
			mężczyźni		kobiety		
	ogółem	indeks*	ogółem	indeksş	ogółem	indeksş	
1998	2341	*	957	40,9	1384	59,1	8,2
1999	2778	118,7	1223	44,0	1555	56,0	9,7
2000	2825	101,7	1243	44,0	1582	56,0	9,8
2001	3309	117,1	1670	50,5	1639	49,5	11,8
2002	2897	87,6	1494	51,6	1403	48,4	10,6

* (indeks) - poprzedni rok = 100,

ş (indeks) - % w ogólnej liczbie bezrobotnych

Ş (stopa bezrobocia) - wyrażony w procentach stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo.

Lata 1999 - 2002 były okresem wzrostu bezrobocia. W porównaniu do 1998 r. nastąpił jego wzrost o 556 osób (23,7%), stopa bezrobocia wzrosła o 2,4 pkt. %.

Jednak po raz pierwszy od 3 lat w 2002 r. liczba bezrobotnych w porównaniu do poprzedniego roku zaprzestała rosnąć. Z poziomu 3309 osób w końcu 2001 r. zmniejszyła się do poziomu 2897 osób w końcu 2002 r., nastąpił spadek liczby bezrobotnych o 412 osób (12,4%). Mimo wystąpienia pierwszego symptomu poprawy, jest to wciąż wysoki poziom bezrobocia, który w relacji do ogółu ludności aktywnej zawodowo wynosi 10,6%.

W porównaniu do 1998 r. wzrost liczby bezrobotnych wystąpił zarówno wśród kobiet o 19 osób (1,4%), jak i wśród mężczyzn o 537 osób (56,1%), chociaż w zdecydowanym stopniu dotyczyło to mężczyzn. Oznacza to, że % udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejsza się. Z poziomu 59,1 % w 1998 r. zmniejszył się do poziomu 48,4% w 2002 r. Również zaobserwowany w 2002 r. spadek bezrobocia w porównaniu do roku poprzedniego w większym stopniu dotyczy kobiet (14,4 %) niż mężczyzn (10,5%).

Obszary bezrobocia:

Wyszczególnienie		Rok									
		1998		1999		2000		2001		2002	
		ogółem	indeks*	ogółem	indeks*	ogółem	indeks*	ogółem	indeks*	ogółem	indeks*
Miasta	Hajnówka	1207	51,6	1467	52,8	1475	52,2	1740	52,6	1552	53,6
	Kleszczele	57	2,4	80	2,9	75	2,7	101	3,0	94	3,2
Razem obszary miejskie		1264	54,0	1547	55,7	1550	54,9	1841	55,6	1646	56,8
Gminy	Białowieża	125	5,3	152	5,5	143	5,0	158	4,8	132	4,6
	Czeremcha	144	6,2	181	6,5	194	6,9	269	8,1	218	7,5
	Czyże	64	2,7	90	3,2	67	2,4	74	2,3	69	2,4
	Dubicze Cerkiewne	83	3,5	96	3,4	101	3,5	111	3,4	84	2,9
	Hajnówka	177	7,6	174	6,3	180	6,4	208	6,3	206	7,1
	Kleszczele	51	2,2	67	2,4	76	2,7	93	2,8	80	2,8
	Narew	178	7,6	196	7,1	226	8,0	220	6,6	203	7,0
	Narewka	255	10,9	275	9,9	288	10,2	335	10,1	259	8,9
Razem obszary wiejskie		1077	46,0	1231	44,3	1275	45,1	1468	44,4	1251	43,2
Bezrobotni ogółem		2341	100	2778	100	2825	100	3309	100	2897	100

* (indeks) - % w ogólnej liczbie bezrobotnych

Ponad połowa bezrobotnych mieszka w mieście. W przypadku miejsca zamieszkania mamy do czynienia z systematycznym przyrostem bezrobocia w mieście, a spadkiem na wsi. Liczba bezrobotnych zamieszkałych w mieście z poziomu 1264 osoby w 1998 r. (54 % ogółu bezrobotnych) wzrosła do poziomu 1646 osób w 2002 r. (56,8% ogółu bezrobotnych).

Do gmin o szczególnie wysokim wzroście bezrobocia należą wspomniane wyżej obie gminy miejskie:

Do gmin o szczególnie wysokim wzroście bezrobocia należą wspomniane wyżej dwie gminy miejskie:

- Kleszcze, liczba bezrobotnych z poziomu 57 osób w 1998 r. wzrosła do poziomu 94 osób w 2002 r. - wzrost bezrobocia o 64,9%,
- Hajnówka, liczba bezrobotnych z poziomu 1207 osób w 1998 r. wzrosła do poziomu 1552 osoby w 2002 r. - wzrost bezrobocia o 28,6%,
- oraz 2 gminy wiejskie:

- Kleszczele, liczba bezrobotnych z poziomu 51 osób w 1998 r. wzrosła do poziomu 80 osób w 2002 r. - wzrost bezrobocia o 56,9%,
- i Czeremcha, liczba bezrobotnych z poziomu 144 osób w 1998 r. wzrosła do poziomu 218 osób w 2002 r. - wzrost bezrobocia o 51,4%.

Struktura bezrobocia:

Wyszczególnienie			**Rok**									
			1998		**1999**		**2000**		**2001**		**2002**	
			ogół.	**indeks ş**	**ogół.**	**indeks ş**	**ogół.**	**indeks ş**	**ogół.**	**indeks ş**	**ogół.**	**indeks ş**
Wiek	15-17		0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
	18-24		683	29,2	839	30,2	797	28,2	898	27,1	705	24,3
	25-34		592	25,3	655	23,6	670	23,7	850	25,7	732	25,3
	35-44		652	27,8	767	27,6	764	27,0	830	25,1	699	24,1
	45-54		364	15,5	450	16,2	522	18,5	646	19,5	666	23,0
	55-59		44	1,9	58	2,1	62	2,2	69	2,1	78	2,7
	60-64 lata		6	0,3	9	0,3	10	0,4	16	0,5	17	0,6
Wykształcenie	wyższe		45	1,9	59	2,1	79	2,8	130	3,9	122	4,2
	policelane i śr. zawod.		597	25,5	682	24,6	722	25,6	881	26,6	734	25,3
	średnie ogólnokszt.		176	7,5	204	7,3	224	7,9	247	7,5	204	7,1
	zasadnicze		772	33,0	975	35,1	911	32,2	1052	31,8	938	32,4
	gimnazjalne i poniżej		751	32,1	858	30,9	889	31,5	999	30,2	899	31,0
Staż pracy ogółem	do 1 roku		*	-	1300	46,8	1548	54,8	1419	42,9	1006	34,7
	1-5		*	-	280	10,1	203	7,2	353	10,7	395	13,7
	5-10		*	-	158	5,7	119	4,2	203	6,1	227	7,9
	10-20		*	-	281	10,1	207	7,3	332	10,0	360	12,4
	20-30		*	-	160	5,8	140	5,0	245	7,4	270	9,3
	30 lat i więcej		*	-	10	0,3	9	0,3	22	0,7	27	0,9
	bez stażu		*	-	589	21,2	599	21,2	735	22,2	612	21,1
Czas pozost. bez pracy w mies.	do 1		243	10,4	249	9,0	192	6,8	232	7,0	281	9,7
	1-3		513	21,9	544	19,6	512	18,1	572	17,3	372	12,8
	3-6		376	16,0	472	17,0	406	14,4	574	17,3	395	13,6
	6-12		418	17,9	552	19,9	462	16,4	537	16,2	465	16,1
	12-24		386	16,5	480	17,2	634	22,4	586	17,8	571	19,7
	pow. 24		405	17,3	481	17,3	619	21,9	808	24,4	813	28,1
Ogółem, W tym:			2341	100	2778	100	2825	100	3309	100	2897	100
Absolwenci	ogółem		126	5,4	153	5,5	133	4,7	182	5,5	122	4,2
	(z tego ze szkół)	wyższych	15	11,9Ş	17	11,1Ş	20	15,0Ş	42	23,1Ş	32	26,2Ş
		pol. i śr. zawod.	50	39,7Ş	77	50,3Ş	63	47,4Ş	97	53,3Ş	51	41,8Ş
		liceów ogóln.	12	9,5Ş	14	9,2Ş	19	14,3Ş	21	11,5Ş	22	18,1Ş
		zasad. zawod.	49	38,9Ş	45	29,4Ş	31	23,3Ş	22	12,1Ş	17	13,9Ş
Niepełnosprawni	ogółem		49	2,1	38	1,4	67	2,4	99	3,0	97	3,3
	z tego, kobiety		25	51,0Ć	18	47,4Ć	37	55,2Ć	50	50,1Ć	46	47,4Ć

*brak danych statystycznych z uwagi na zmianę ich naliczania ş (indeks) - % w ogólnej liczbie bezrobotnych

Ş (indeks) - % w ogólnej liczbie absolwentów Ć (indeks) - % w ogólnej liczbie niepełnosprawnych

Ş (indeks) - % w ogólnej liczbie absolwentów Ć (indeks) - % w ogólnej liczbie niepełnosprawnych

Specyficzną cechą powiatowego rynku pracy jest wysokie bezrobocie nie tylko osób z wykształceniem podstawowym oraz zasadniczym zawodowym, ale także tych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. Bezrobotni o niskich kwalifikacjach zawodowych stanowili w 1998 r. - 65,1% ogółu bezrobotnych, w 2002 r. 63,4%. Jedna czwarta bezrobotnych 25,3% to bezrobotni z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. Na uwagę zasługuje wzrost aspiracji zawodowych bezrobotnych. Liczba bezrobotnych z wyższym wykształceniem z 45 w 1998 r. (1,9% ogółu bezrobotnych) wzrosła do 122 osób w 2002 r. (4,2 % ogółu).

Rośnie liczba bezrobotnych długotrwale. Od początku roku 1999 (791 osób - 33,8 % ogółu bezrobotnych) liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne przez okres ponad 1 roku wzrastała do 2001 r, gdzie osiągnęła poziom 42,2 % ogółu bezrobotnych. W roku 2002 r. liczba bezrobotnych długotrwale była minimalnie mniejsza (o 10 osób) jak w roku 2001. Potrzeba podkreślić, że wzrost bezrobocia długotrwałego w większym stopniu dotyczy tych, którzy poszukują pracy przez okres ponad 2 lat (tendencja stałego wzrostu).

Osoby pracujące przed rejestracją w PUP, w liczbie 2285 stanowiły 78,9% ogółu bezrobotnych. Najwięcej z nich 34,7% posiadało doświadczenie zawodowe do 1 roku. Najmniej liczna była kategoria bezrobotnych pracujących poprzednio powyżej 30 lat (niecały procent). Osoby, które przed zarejestrowaniem się nie były zatrudnione stanowiły 21,1% ogółu bezrobotnych.

Absolwenci w latach 1998 - 2002 nie przekroczyli 5,5% ogółu bezrobotnych. Struktura bezrobotnych absolwentów wg poziomu wykształcenia uległa korzystnym zmianom: wskaźnik osób z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie absolwentów z poziomu 11,9% w 1998 r. wzrósł do poziomu 26,2% w 2002 r. - wzrost o 14, 3%, natomiast wskaźnik osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym z poziomu 38,9% w 1998 r. zmniejszył się do poziomu 13,9% w 2002 r. - spadek o 25,0%.

W analizowanym okresie najwięcej było absolwentów z policealnym i średnim poziomem wykształcenia.

Rejestrowane bezrobocie niepełnosprawnych jest raczej małe w porównaniu z bezrobociem ogółu, ale liczba osób niepełnosprawnych stale rośnie. Niepełnosprawni stanowią około 3,0% bezrobotnych. W roku 1999 i 2002 bez zatrudnienia pozostawało więcej niepełnosprawnych mężczyzn, zaś w roku 1998, 2000 i 2001 przeważała liczba niepełnosprawnych kobiet. Najwięcej niepełnosprawnych bezrobotnych to osoby: nisko kwalifikowane (75 osób (77,3%) posiadający wykształcenie podstawowe i niepełne podstawowe, a także zasadnicze zawodowe); w wieku powyżej 45 lat (39 osób (40,2%)) oraz o lekkim stopniu niepełnosprawności (89 osób (91,8%)).

Priorytet 1

Analiza statystyczna rynku pracy a przeciwdziałanie bezrobociu

Cel 1.1.:

Ograniczenie skali bezrobocia w powiecie hajnowskim.

Dla osiągnięcia tego celu będą podejmowane działania dotyczące analizy rynku pracy. Przedmiotem obserwacji w analizie rynku pracy będą: pracujący, bezrobotni, poszukujący i wolne miejsca pracy. Powiatowy Urząd Pracy informacje o zbiorowości bezrobotnych, poszukujących pracy i wolnych miejscach pracy pozyskuje z prowadzonej ewidencji i pośrednictwa pracy. Podstawą uzyskania informacji o pracujących są poza urzędowe zestawienia GUS.

Zadanie 1:

Rozpoznanie skali, natężenia i struktury bezrobocia.

Działania:

1. Sporządzanie sprawozdawczości o rynku pracy.
2. Gromadzenie informacji o zbiorowości pracujących.
3. Gromadzenie informacji o osobach zagrożonych bezrobociem (zwolnienia grupowe).
4. Sporządzanie okresowych informacji, zestawień i analiz.
5. Przedstawienie informacji i analiz Radzie Powiatu Hajnowskiego i Powiatowej Radzie Zatrudnienia.

Oczekiwane efekty:

1. Ustalenie liczby i struktury bezrobotnych.
2. Wyłonienie w ogólnej liczbie bezrobotnych grup ryzyka.

Zadanie 2:

Zróżnicowanie aktywizowania bezrobotnych w oparciu o wyłonione grupy ryzyka.

Działania:

1. Określenie liczby osób, które powinny być objęte programami rynku pracy z uwzględnieniem limitu środków Funduszu Pracy.
2. Zaopiniowanie przez Powiatową Radę Zatrudnienia podziału limitu środków Funduszu Pracy.
3. Objęcie działaniami aktywizującymi osób z grup ryzyka.
4. Sporządzanie analiz efektywności programów rynku pracy.

Oczekiwane efekty:

1. Zmniejszenie udziału niektórych grup ryzyka w ogólnej liczbie bezrobotnych.
2. Zwiększenie szans na uzyskanie pracy aktywizowanych osób.

Realizatorzy zadań w ramach priorytetu 1:

Powiatowy Urząd Pracy w Hajnówce.

Priorytet 2

Aktywizacja zawodowa bezrobotnych

Stosowanie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu stanowi, poza rozwojem gospodarczym, skuteczną metodę redukowania bezrobocia. Działania realizowane w ramach powyższego priorytetu skierowane są zarówno do osób długotrwale bezrobotnych jak również absolwentów wchodzących dopiero na rynek pracy.

Cel 2.1.:

Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia.

Długotrwałe bezrobocie prowadzi do utraty wiary we własne siły, wywołuje zniechęcenie do poszukiwania pracy. Negatywne nastawienie do życia i ludzi oraz brak źródła utrzymania prowadzą często do skrajnego ubóstwa, zagrożenia patologią, wykluczenia społecznego. Zasadne jest uruchomienie odpowiednich działań interwencyjnych w stosunku do tej grupy społecznej

Zadanie:

Ograniczenie skutków długotrwałego bezrobocia.

Działania:

1.Wspieranie osób bezrobotnych poprzez organizowanie działań doradczych:

-informacja zawodowa,
-poradnictwo indywidualne,
-poradnictwo grupowe,
-zajęcia w klubie pracy.

2. Wdrażanie aktywnych programów rynku pracy w zależności od potrzeb rynku pracy:

-programy specjalne,
-prace interwencyjne,
-roboty publiczne.

3. Wyposażenie w kwalifikacje ułatwiające uzyskanie zatrudnienia:

- szkolenia, przekwalifikowania.

Oczekiwane efekty:

1. Pobudzenie aktywności zawodowej osób długotrwale bezrobotnych.
2. Poprawa sytuacji materialnej bezrobotnych.
3. Umożliwienie ponownego wejścia na rynek pracy.
4. Uzyskanie zatrudnienia subsydiowanego lub niesubsydiowanego.

Cel 2.2.:

Wspieranie młodzieży poszukującej pracy.

Młodzi ludzie, którzy kończą szkołę, nie posiadają umiejętności poruszania się po rynku pracy. Z tego względu mają niewielkie szanse na znalezienie pracy. Przyczyniają się do tego: niskie lub nieadekwatne do potrzeb rynku pracy kwalifikacje oraz brak doświadczenia zawodowego.

Wczesna identyfikacja potrzeb związanych z kompensowaniem braków kwalifikacji oraz kształtowanie u młodzieży postaw ułatwiających funkcjonowanie na rynku pracy, zmniejsza ryzyko długotrwałego bezrobocia.

Zadanie:

Stosowanie aktywnych programów rynku pracy dla młodzieży.

Działania:

1. Realizacja zadań z zakresu:

-wymiany informacji zawodowej,
-poradnictwa zawodowego,
-pośrednictwa pracy.

2. Współpraca z Centrum Informacji i Kształcenia Zawodowego w Białymstoku.
3. Kontynuowanie realizacji programu "PIERWSZA PRACA".
4. Realizacja innych programów skierowanych do młodzieży.
5. Stosowanie ustawowych form aktywizacji zawodowej.
6. Organizowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe młodzieży.
7. Organizowanie i dofinansowywanie stanowisk pracy dla wolontariuszy w instytucjach administracji publicznej i organizacjach pozarządowych *.

Oczekiwane efekty:

1. Nauka poruszania się po rynku pracy, ocena mocnych i słabych stron.
2. Objęcie wszystkich nowo rejestrujących się absolwentów poradnictwem i informacją zawodową.
3. Nabycie przez młodzież umiejętności zawodowych przydatnych na rynku pracy.

Cel 2.3.:

Działania na rzecz kobiet.

Bezrobotne kobiety częściej niż mężczyźni mają kłopoty z uzyskaniem zatrudnienia i godziwych zarobków, godzeniem życia zawodowego i rodzinnego. Dłużej pozostają bezrobotnymi. Zatem, pomimo tendencji zmniejszania się % udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych istnieje potrzeba działań na rzecz kobiet. Wynika to zarówno z ich sytuacji na rynku pracy (pracodawcy chętniej przyjmują mężczyzn jako kandydatów do pracy) jak również z priorytetów polityki unijnej.

Zadanie:

Zwiększenie uczestnictwa kobiet w aktywnych programach rynku pracy.

Działania:

1. Objęcie poradnictwem indywidualnym oraz zajęciami w klubie pracy.
2. Objęcie większej liczby kobiet programami rynku pracy:

-prace interwencyjne
-szkolenia.

3. Wspieranie zatrudnienia kobiet w zawodach typowo męskich.

Oczekiwane efekty:

1. Zmniejszenie dysproporcji kobiet i mężczyzn na rynku pracy.

Realizatorzy zadań w ramach priorytetu 2:

- Powiatowy Urząd Pracy w Hajnówce
- samorząd miejski i gminny
- pracodawcy.

***** realizacja po ustanowieniu przepisów prawnych.

Priorytet 3

Wspieranie integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych

Cel 3.1.:

Aktywne wspieranie integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Niepełnosprawność stanowi barierę aktywności zawodowej i społecznej, powoduje ograniczenie wykonywania zadań zawodowych oraz wypełnianie ról społecznych.

Jedną z form integracji osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem jest uczestnictwo na rynku pracy. Głównymi czynnikami wpływającymi na sytuację niepełnosprawnych są:

- rodzaje orzeczeń o niepełnosprawności: orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy utrudnia jej podjęcie lub pozwala na zatrudnienie tylko po spełnieniu przez pracodawcę specjalnych warunków; orzeczenie o częściowej niezdolności do pracy daje większe możliwości znalezienia pracy;
- otrzymywanie renty z tytułu niezdolności do pracy: renciści nie są w świetle prawa osobami bezrobotnymi nawet jeśli poszukują pracy;
- rodzaje schorzeń: pracodawcy preferują kandydatów o minimalnej niepełnosprawności;
- stopa bezrobocia na rynku pracy: im wyższa, tym trudniej o pracę dla osoby niepełnosprawnej;
- poziom wykształcenia: około 30% zarejestrowanych niepełnosprawnych posiada wykształcenie podstawowe lub niepełne podstawowe, 35% zasadnicze zawodowe;

Zadanie 1 :

Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego poprzez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia i pośrednictwa pracy.

Działania:

1. Objęcie usługami poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej osób niepełnosprawnych.
2. Przygotowanie osób niepełnosprawnych do aktywnego poszukiwania pracy poprzez uczestnictwo w zajęciach klubu pracy.
3. Szkolenia i przekwalifikowania.
4. Wspieranie pracodawców zamierzających tworzyć nowe miejsca pracy z wykorzystaniem środków PFRON.
5. Opiniowanie wniosków pracodawców ubiegających się o refundację kosztów organizacji nowych stanowisk pracy dla niepełnosprawnych.
6. Kierowanie kandydatów na nowo tworzone miejsca pracy oraz w ramach otwartego rynku pracy.

Oczekiwane efekty:

1. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do informacji o zawodach, wymaganiach stanowisk pracy, kierunkach kształcenia oraz informacji o aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy.
2. Wyposażenie w wiedzę z zakresu metod i technik poszukiwania pracy.
3. Zapewnienie dostępu do szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje.

Realizatorzy zadań w ramach priorytetu 3:

- PCPR
- Powiatowy Urząd Pracy w Hajnówce
- jednostki szkolące.

Priorytet 4

Rozwój kształcenia

Zmiany, które zachodzą w życiu społeczno-gospodarczym, postęp techniczny oraz rozwój technologii wymagają odpowiedniego przygotowania zawodowego oraz uzupełniania wiedzy przez całe życie człowieka.

Brak umiejętności do wykonywania coraz to nowych zadań i przystosowania się do nowych wymagań rynku pracy wywołuje zagrożenie bezrobociem.

Cel 4.1.:

Dostosowanie wiedzy i umiejętności do zmieniających się wymagań rynku pracy.

Zadanie:

Opracowanie tematyki i realizacja szkoleń do zapotrzebowania klientów (pracodawców i pracobiorców).

Działania:

1. Opracowanie oferty szkoleń odpowiadających zapotrzebowaniu klientów.
2. Propagowanie ofert szkoleniowych:

-oferta ogólna
-strona internetowa
-ulotki, foldery, plakaty
-ogłoszenia w mediach.

3. Przeprowadzanie szkoleń zleconych

3. Przeprowadzanie szkoleń zleconych.

Oczekiwane efekty:

1. Zapewnienie pracodawcom przygotowanych kandydatów do pracy.

Cel 4.2.:

Podnoszenie kwalifikacji osób bezrobotnych

Kształcenie ponadpodstawowe wymaga stałego doskonalenia i dostosowania kwalifikacji do potrzeb rynku pracy. Odgrywają one istotną rolę przy uzyskaniu i utrzymaniu pracy także przez osoby bezrobotne.

Zadanie:

Szkolenie bezrobotnych pod potrzeby lokalnego rynku pracy.

Działania:

1. Analiza ofert pracy i potrzeb lokalnego rynku pracy.
2. Poradnictwo zawodowe w zakresie motywacji do ciągłego dokształcania się.
3. Planowanie i organizacja szkoleń dla osób bezrobotnych.
4. Współpraca z jednostkami szkolącymi w zakresie realizacji szkoleń.

Oczekiwane efekty:

1. Podniesienie kwalifikacji osób bezrobotnych.
2. Zwiększenie szans uzyskania zatrudnienia przez osoby bezrobotne.

Cel 4.3:

Rozwój istniejących i wprowadzenie nowych profili i kierunków kształcenia ogólnokształcącego i zawodowego.

Zadania:

1. Utworzenie profilu socjalnego w ramach ZSzZ.
2. Utworzenie kierunku związanego z obsługą ruchu turystycznego w ZSzL w Białowieży.
3. Utworzenie w liceach oddziałów z informatyką jako przedmiotem wiodącym.
4. Rozwój kształcenia języków obcych we wszystkich szkołach średnich na terenie powiatu.
5. Wprowadzenie nowych zawodów dostosowanych do potrzeb rozwijającej się gospodarki w naszym kraju .

Oczekiwane efekty:

1. Łatwiejszy dostęp i większe możliwości w zdobyciu pracy przez absolwentów naszych szkół .
2. Wzrost znajomości języków obcych co zwiększy możliwość uzyskania pracy przez naszych absolwentów w kontekście rozwijającej się możliwości uzyskania pracy w Unii Europejskiej po naszym akcesie do tej organizacji.
3. Szeroka gama zawodów nauczana w naszych szkołach zwiększy możliwość zatrudnienia naszym absolwentom nawet poza terytorium powiatu hajnowskiego .
4. Rozwój turystyki na terenie powiatu hajnowskiego.

Realizatorzy zadań w ramach priorytetu 4:

- Starostwo Powiatowe w Hajnówce,
- jednostki szkolące,
- szkoły i placówki oświatowe,
- Powiatowy Urząd Pracy w Hajnówce.

Priorytet 5

Rozwój przedsiębiorczości

Małe i średnie zakłady przemysłowe i usługowe stanowią znaczący udział w rynku powiatu hajnowskiego. W większości firm występują braki nowoczesnego zarządzania oraz dotkliwy brak informacji.

Istnieje konieczność wsparcia rozwoju sektora małej i średniej przedsiębiorczości. Pomoc ta powinna dotyczyć w szczególności zwiększenia zakresu finansowania, promocji i marketingu prowadzonej działalności, poszukiwania nowych rynków zbytu.

Cel 5.1.:

Kształtowanie warunków do tworzenia i pełnego wykorzystania potencjału rozwojowego sektora małej i średniej przedsiębiorczości.

Zadanie1:

Promowanie rozwoju przedsiębiorczości.

Działania:

1. Opracowanie we współpracy z pracodawcami materiałów promujących region Puszczy Białowieskiej, w tym lokalnych przedsiębiorców
2. Promocja gospodarcza powiatu na targach krajowych i zagranicznych.
3. Bieżąca współpraca w zakresie wymiany informacji z:

- Hajnowską Izba Gospodarczą
- Cechem Rzemiosł Różnych
- Stowarzyszeniem Kupców i Przedsiębiorców Powiatu Hajnowskiego.

Zadanie 2:

Aktywizacja i wsparcie sektora MŚP.

Działania:

1. Udostępnianie informacji o możliwości skorzystania z funduszy pomocowych UE.
2. Zwiększenie dostępu do materiałów informacyjnych o krajowych i międzynarodowych rynkach zbytu.
3. Utworzenie lokalnego funduszu poręczeń kredytowych i funduszu pożyczkowego w porozumieniu z Bankiem Gospodarstwa Krajowego i Podlaską Fundacją Rozwoju Regionalnego.

4. Promowanie postaw przedsiębiorczości w szkołach średnich (m.in. w ramach programu PHARE 2000 Spójność Społeczna i Gospodarcza -Rozwój Zasobów Ludzkich).
5. Udział w szkoleniach dotyczących wsparcia MŚP.

Oczekiwane efekty:

1. Nawiązanie współpracy z inwestorami.
2. Wzrost eksportu małych i średnich przedsiębiorstw.
3. Rozwój istniejących oraz powstawanie nowych firm sektora MŚP.
4. Powstawanie szkolnych klubów przedsiębiorczości.
5. Wzrost wykorzystania funduszy wsparcia MŚP.

Realizatorzy zadań w ramach priorytetu 5:

1. Starostwo Powiatowe w Hajnówce,
2. Powiatowy Urząd Pracy w Hajnówce,
3. Szkoły średnie z terenu powiatu hajnowskiego,
4. Stowarzyszenie Samorządów Euroregionu Puszcza Białowieska.

4. Realizacja programu i monitoring

1. Realizatorzy programu otrzymują po jednym egzemplarzu programu.
2. W realizacji programu należy uwzględnić fakt, iż powinien przynieść oczekiwane efekty, a nawet ich poprawę.
3. Koordynatorem realizacji programu jest Powiatowy Urząd Pracy w Hajnówce.
4. Z przebiegu realizacji programu będzie sporządzane coroczne sprawozdanie w terminie do końca I kwartału po zakończeniu danego roku kalendarzowego.

Przewodniczący Rady
Mikołaj Michaluk

Metryka strony

Udostępniający: **Samorząd Powiatu Hajnowskiego**
Wytwarzający/odpowiadający: **Jan Redaktor**
Wprowadzający: **Jan Redaktor**
Data wprowadzenia: **2003-09-03**
Data modyfikacji: **2003-09-03**
Opublikował: **Jan Redaktor**
Data publikacji: **2003-09-03**